

залучення публіцистики до державотворчих процесів можна забезпечити стійкість української нації перед викликами глобалізації та внутрішньої дестабілізації, створивши надійні основи для подальшого розвитку країни.

Література:

1. Бадзьо Ю. Національна ідея і національне питання. К. : Смолоскип, 2000. 52 с.
2. Біляцький С., Ярова Н. Що вважати національною ідеєю? *Соціальна психологія*. К., 2004. № 4. С. 179–181.
3. Брюховецький В. Національна ідея – це коли нації затишно на своїй землі, коли її поважають у світі. *Україна молода*. 2005. № 203. С. 5.
4. Вартанов Г. І. Засоби масової інформації. *Короткий словник термінів і понять*. К. : Грамота, 2005. 64 с.
5. Василик Любов Сучасна світоглядна публіцистика літературно-художніх видань в контексті історії української журналістики: концептосфера національної ідентичності : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2010. 36 с.
6. Гандзій О. А. Національна ідея як стрижень публіцистики Романа Іваничука. *Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету* : у 3 т. Вип. 6. Т. 2. Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2007. С. 43–44.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-450-7-25>

ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ БОРОТЬБИ І ПРОТИДІЇ ФЕЙКАМ ТА НЕПРАВДИВІЙ ІНФОРМАЦІЇ РОСІЙСЬКИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ, ЄВРОПІ ТА СВІТІ

Звіздівський А. Ю.

студент кафедри журналістики та міжнародних відносин

науковий керівник: Гарачковська О. О.

доктор філологічних наук,

професор кафедри журналістики та міжнародних відносин

Київського національного університету культури і мистецтв

м. Київ, Україна

У сучасному світі фейки та дезінформація набули значного поширення і стали одним із інструментів інформаційної війни, зокрема

в контексті конфліктів, таких як російсько-українська війна. Основною метою таких інформаційних атак є підрив громадської довіри до державних інституцій, маніпуляція настроями населення і створення хаосу в суспільстві. Ця проблема торкається не лише України, але й інших країн Європи та світу, що робить дослідження механізмів боротьби з дезінформацією важливим аспектом для національної безпеки.

Феномен фейкових новин

Фейкові новини зазвичай поділяються на кілька категорій. Найпоширенішими є політичні фейки, метою яких є дискредитація політичних опонентів, дестабілізація виборчого процесу або ж створення недовіри до державних органів. Економічні фейки можуть негативно впливати на репутацію окремих компаній або навіть на цілі ринки, зокрема під час фінансових криз. Ще однією важливою категорією є соціальні фейки, що здатні створювати паніку серед населення, як це було під час пандемії COVID-19, коли поширення неправдивої інформації про способи лікування або симптоми вірусу призвело до загострення ситуації.

Платформи соціальних медіа, такі як Facebook і Twitter, стали ідеальним середовищем для розповсюдження дезінформації [1, с. 73]. Використовуючи алгоритми, що підштовхують емоційно насичений контент до ширшої аудиторії, ці платформи часто сприяють тому, що фейки стають вірусними, охоплюючи мільйони користувачів у найкоротші терміни. Це створює додаткові виклики для суспільства, яке має навчитися фільтрувати отримувану інформацію та розуміти, як відрізнити правдиву інформацію від фейкової.

Методи боротьби з фейками

1. Законодавчі заходи.

У багатьох країнах світу розробляються законодавчі ініціативи, що мають на меті регулювати інформаційний простір та захистити суспільство від фейків. В Україні, наприклад, нещодавно були внесені зміни до Закону "Про інформацію", зокрема щодо відповідальності за поширення недостовірної інформації. Оновлені положення закону чіткіше регулюють відповідальність осіб, які здійснюють систематичне поширення дезінформації, включно з використанням інтернет-ресурсів та соціальних мереж. Зміни до закону передбачають посилення відповідальності за дезінформацію, що може включати адміністративні та кримінальні санкції залежно від рівня порушення [2, с. 12].

2. Технологічні рішення.

Технологічні гіганти, такі як Facebook та YouTube, активно використовують алгоритми штучного інтелекту для виявлення та блокування фейкових новин. Такі системи дозволяють автоматично ідентифікувати неправдиву інформацію та запобігати її подальшому

розповсюдженню. Однак, незважаючи на ефективність цих рішень, проблема залишається значною через те, що алгоритми не завжди здатні правильно розрізнити контент, особливо коли йдеться про сатиру або оціночні судження [3, с. 32]. Додатково, особливу увагу приділяється розробці систем для боротьби з діпфейками – новою формою дезінформації, яка ще більше ускладнює перевірку інформації на достовірність.

3. Освітні кампанії.

Освіта та підвищення рівня медіаграмотності серед населення є ще одним важливим кроком у боротьбі з дезінформацією. В Україні та багатьох інших країнах розробляються та впроваджуються програми, спрямовані на навчання громадян основам критичного мислення та вміння розпізнавати фейки [4, с. 6]. Наприклад, проєкт USAID активно підтримує медіаграмотні ініціативи в Україні, які спрямовані на те, щоб навчити людей відрізняти факти від маніпуляцій.

Фейки та дезінформація залишаються серйозною загрозою для інформаційної безпеки сучасного суспільства. Успішна боротьба з ними потребує комплексного підходу, що поєднує законодавчі заходи, технологічні рішення та освітні кампанії. Міжнародна співпраця та обмін досвідом також відіграють важливу роль у подоланні цих викликів. Підвищення рівня медіаграмотності та впровадження новітніх технологій для перевірки інформації є ключовими елементами стратегії боротьби з фейковими новинами, яка має бути адаптована до потреб кожної країни.

Література:

1. Доскіч Л. С. Фейкові новини як новітній засіб маніпуляції та дезінформації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія* : наук. журнал / Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. 2022. № 4. С. 72–77.

2. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.

3. Міщенко Л. Д. Метод розпізнавання фейкових новин у мережі Інтернет на основі обробки природної мови : дис. ... канд. техн. наук : 05.13.06 / Нац. техн. ун-т України "КПІ ім. Ігоря Сікорського". Київ, 2020. 180 с.

4. Горбань Ю., Олійник О. Медіаграмотність як чинник захисту інформаційного простору від ворожої дезінформації в час війни. *Інформаційний простір*. 2024. Вип. 1(13). DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(13\).2024.300896](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(13).2024.300896).